Ч. 25. Середа 15 (2) лютого 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата

у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік	К	4·80
на пів року	„	2·40
на чверть року	„	1·20
місячно . . .	„	—·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	К	10·80
на пів року	„	5·40
на чверть року	„	2·70
місячно . . .	„	—·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Авдиенция Кошута у Цісаря. — Внутрішні відносини в Росиї і росийско-японьска війна. — До ситуациї в Сербії.

Будапештеньска праса розписує ся широко про авдиєнцию Кошута у Є. Вел. Цісаря. Розуміє ся, що Мадяри мусять мати все инакше, як звичайні люди, отже й Кошута, кажуть, приняв Цісар инакше, як людий з Австриї, бо не дав єму стояти, лиш попросив сідати. Відтак ставив єму питаня виключно лиш в справах політичних а відтак схиливши головою подякував єму на знак, що авдиєнция скінчила ся. По авдиєнциї мусів Кошут очевидно виїзджати з палати і тепер стрітило єго знов щось нового: на внутрішнім подвірю ждала на него велика товпа інтеліґенциї, богато членів мадярского сьвіта політичного і ческі та польскі студенти. На вид Кошута публика зачала підносити оклики як „Ельєн! Слава! Живіо!“ а Кошут подякував кивненєм голови як перед тим Цісар єму і поїхав. В готели приймав відтак тих послів угорского парляменту, що разом з ним приїхали до Відня, і кількох журналістів. Стілько що до формальної сторони гостини мадярско-демократичного віцекороля у Відни.

Що до розмови Цісаря з Кошутом сказав сей послідний, що зміст розмови не може бути оголошений, але приняте, яке стрітило єго у Цісаря, переходить всі єго ожиданя і есть певний того, що вислід єго авдиєнциї вилине дуже корисно на успокоєнє внутрішних відносин угорских і на поліпшенє відносин Угорщини до Австриї. Мадярскі ґазети доносять крім того, що вислідом авдиєнциї Кошута у Цісаря були слідуючі точки: 1. Цісар відкинув рішучо всі жаданя партиї независимости на поли військовім; — 2. згодив ся на митове відділенє Угорщини від Австриї, але під услівєм, що оно буде постепенно переведене; — 3. згодив ся на то, щоби парлямент угорский ухвалив реформу виборчу в дусі демократичнім, а палата згодить ся за то на реформу реґуляміну, але не так далеко сягаючу, як реформа Тіси; — 4. до правительства буде покликаний кабінет коалиций під проводом гр. Андрашого. До того кабінету увійде також і Кошут, поки що яко міністер торговлі або зелізниць, а відтак обійме президентуру кабінету. (А як станемо міністрами, то підемо тою дорогою, що й богато иньших подібних демократів! — треба додати до сего).

Телеґраф з Росиї присилає тепер дуже скупо вісти і можна лиш длятого здогадувати ся, що або там настає поволи вже спокій або — ще далеко імовірнійше, — що власти росийскі не перепускають ніяких таких вістий, котрі би представляли ситуацию в Росиї в правдивім сьвітлі. Впрочім і не можна знати, де що діє ся. Загально доходять вісти лиш з найбільших міст. В Петербурзі панує спокій, але спокій лиш під охороною войска. Всі передмістя обсаджені сильним кордоном войсковим, а в день 10 см., коли сподівано ся нових неспокоїв, були всі шинки позамикані, а навіть на головних улицях великі склепи позакривали свої виставові вікна дошками. Улицями їздять заєдно кінні патрулі. Непевність положеня так роздразнила людий, що найменші крики або які-небудь найнеімовірнійші вісти викликують зараз величезне занепокоєнє. Рух, видко, настав в цілій Росиї великий, коли навіть в Житомири на Волини відбув ся оногди в ночи політичний пир, котрий, як звичайно, потягнув за собою ревізиї та арештованя.

Ґоркого все ще не випущено з вязниці і він сидить в Петро-павловскій крипости, де єму не позволено навіть носити власну теплійшу одіж. Жінка єго надармо просила властий о то. Впрочім може й не дивниця, що єго не випускають, бо в виду того руху, який підняв ся за Ґорким за границею, росийске правительство не могло показати ся податливе, але все таки власти росийскі не будуть важити ся су-

---

51

Найменші держави в Европі.

(Після Фр. Шридера, Г. Гармсторфа, Р. Пстермана і др. зладив — К. Вербин.)

(Дальше).

По смерти Гонорія V запанував в Монаку єго син Фльорестан I. Господарка управителя довела була людий в князівстві до такої злости, що він мусів втікати, а молодий князь взяв ся перепрошувати підданих та гостив їх у себе вином і булками, щоби недопустити до революциї. Рівночасно знесено монополь муки та й не було вже ніяких податків. Але з тим скінчили ся й доходи князя, а то давало ся тим прикрійше відчувати, що Фльорестан I замість в Парижи був змушений резидувати в свій палаті, в такій палаті, в котрій завіси від ржі скрипіли, а підчас дощу в комнатах робила ся повінь; в єї присінках і коритарях гніздили ся цілі стада воробців. Але князь взяв ся поволи заводити всілякі податки; доходи ставали з кождим роком щораз більші а князь забирав ся вже до реставрациї дрантивої палати.

Аж ось прийшов революцийний 1848 рік, а з ним і заводженє конституциї, одвічальности міністрів, репрезентациї народів і таке иньше майже у всіх европейских державах. Тай Монако не могло оставати ся по заду. Фльорестан обіцяв надати неспокійним горожанам в Ментоні і Роккабрунні як найліберальнійшу конституцию. Вірні Монаківці щось такого не ждали. Але князь одного дня обіцяв а на другий надумав ся инакше і великі плякати розліплені на другий день на мурах в Ментоні і Роккабрунні оповістили народови, що князь надумав ся инакше і не дасть конституциї. Люди розлютили ся і вислали депутацию до Кавура, тодішного міністра сардиньского королівства і зажадали, щоби їх громади прилучено до Сардиниї. Сардиньске правительство взяло ті обі громади під свій протекторат, але правно они таки належали до князівства Монака аж до 1861 р. Коли опісля в наслідок договору в Турині з 1860 р. Франция взяла Ніццу, обняла она також і протекторат над князівством Монако. Три роки перед тим помер був кн. Фльорестан I а єго наслідник кн. Кароль III відступив цісареви Наполеонови обі громади Ментону і Роккабрунну за 4 міліони річної ренти. Жителі обох тих громад не знали навіть, о що розходить ся і гадали, що они мають бути прилучені до Італиї і згодили ся на то; тимчасом забрали їх Французи.

Але молодому, елеґантному князеви за мало було доходів з князівства і тих гроший, які одержав від Франциї, а за котрі міг вже був не лиш відбудувати палату, але й вигідно жити; єму забагало ся більше і длятого задумав він пустити ся на спекуляцию. Під ту пору не було ще нинішного Монте Карльо; було лиш старе місто Монако, в котрім крім дуже живописного положеня і здорового воздуха та теплого підсоня не було нічого більше замітнійшого і притягаючого. Там, де нині межи Монаком а Монте Карльо розтягає ся місто Кондамін (Condamine) зі своїм морем домів, були лиш поля і гаї оливних дерев поза кількома домами над пристанию, а на тій величавій скалі, де нині стоїть Монте Карльо, а котру називано „печерами“, пасли ся кози помежи корчиками лявандулі та попід кактуси і аґави. Але була вже недалеко Ніцца, де на зиму з'їздило ся на курацию множество богатих і значних гостий з цілого сьвіта, котрим треба було якоїсь розривки, а спекуляция на їх гроші могла бути незла.

Молодий князь впав на знамениту гадку — завести в своїй державі дім гри. Він казав розписати до всіх властителів домів гри в Европі, що готов їм дати концесию під як найдогіднійшими услівями на утворенє дому гри в Монако, робив їм всілякі надії, але якось ніхто не мав відваги, умістити свої капітали межи пустими скалами, окруженими лиш гаями помаранчевих і оливних дерев. Але наконець знайшли ся два відважні і якийсь Ляньльоа і Альберт Обе (Langlois і Aubert). Они приїхали з невеликими грішми і уставили свою рулєту[1]) в одній хаті недалеко пристані, котра ще й нині стоїть при улици Ґрімальді і називає ся „Вілля Бельві“, а сама нора гри мала горду назву „Кондаміньска палата“ (Palais de la Condamine). Та ба, коли не було щастя; богачі не хотіли тут заїздити і давати ся обгравати.

Перші підприємці не зробили інтересу і винесли ся, але небавком знайшла ся якась підприємчива пані Пастор, котра мала нору

---

[1]) Поясненє сего слова як і иньших тут приходячих знайдуть читателі в низших фейлетонах.

дити Горкого з тою адміністративною безвзглядностію, яка практикує ся в Росиї.

З поля війни нема ніяких важнійших вістий. Чутка, що вел. кн. Николай Николаєвич має виїхати до Манджуриї, доси не потвердила ся і єсть мабуть безосновною. З Токіо доносять, що Японцї в послїдній стичці здобули горби, положені на північ від Хангосїдзя і прогнали звідтам дві компаниї російскої піхоти. Росияни острілювали дальше ліве крило і центрум японьскої армії. Видко, що обі сторони не приступають до акциї на більші розміри, лиш вижидають теплїйшого часу.

Про недавну кризу в сербскім кабінетї надходять тепер вісти, котрі вказують на то, що там настали, чи можуть настати дуже легко такі відносини, котрі готові знов довести до якогось перевороту. Пригадуємо то, що ми вже свого часу доносили. Кабінет Пашіча подав ся був до димісиї, бо президент міністрів зазначив, що вплив королівского секретаря має більше значінє як парляментарне правительство і що попри се правительство єсть ще друге приватне. Більшість скупщини ухвалила була також, щоби кабінет взяв назад свою димісию лиш тодї, коли би король усунув зі свого окруженя убийників короля Александра і власть над жандармериєю віддав міністерству. О скілько Пашіч перепер свою волю, годї знати, але він взяв димісию назад. Тепер же говорять, що Пашіч зробив се лиш длятого, щоби міністерство не було змушене уступати в наслїдок якихсь двірских непорозумінь. Фактом єсть однакож, що Пашіч від самого вступленя короля Петра І на престол противив ся окруженю короля і впливам убийників у войску. Тепер розійшла ся чутка, що він недавно тому поробив був всї приготовленя, щоби убийників арештувати в ночи і поставити перед войсковий суд. Притім мала єму подати поміч також і армія, котра не може вже видержати терроризму убийників давного короля. Заговір той однак зраджено королеви і він не допустив до арештованя. Кілько правди на сїй вісти годї знати, але самі визначнїйші мужі державні в Білградї кажуть, що там настали знов такі відносини, котрі можуть дуже легко викликати зовсім несподівані події.

Новинки.

Львів, дня 14-го лютого 1905.

— **Пресесом ради повітової** в Старім Самборі затверджений Є. Вел. Цїсарем Стефан Созаньский, властитель маєтности в Созани, а заступником его о. Григорий Васильчевич, рускій парох в Лужку гірнім; — пресесом ради повітової в Калуши затверджений Кароль Собота, властитель маєтности в Підгірках; — наконець пресесом ради повітової в Перемишлянах Адам Третер, властитель маєтности в Ляшках королївских, а его заступником Станислав Вибрановский, властитель маєтности в Кимири.

— **Є. Ексц. Вересоьв. Митрополит** А. Шептицкий повернув в суботу з Крехова до Львова.

— **Нові банкноти 10-коронові** з датою 2-го січня 1904 р. будуть видавати каси австро-угорского банку від дня 25-го с. м. Дотеперішні банкноти 10-коронові з датою 31 марта 1900 р. будуть стягнені і при заплатї будуть їх приймати лиш до дня 28 лютого 1907, а від того речинця можна їх буде лиш виміновати в касах до 31 січня 1913. Нові банкноти будуть 135 міліметрів широкі а 80 мілім. високі; они виконані на папери без водних знаків, мають на одній сторонї текст нїмецкий, на другій мадярский, а на розетї написи вартости банкнотів (десять корон) в осьми мовах, між тими й в рускій. На нїмецкій сторонї єсть вибитий цїсарский орел, а на угорскій герб угорский. Цїлий образ банкнота виконаний у фіолєтній барві.

— **Конкурс „Михайлової премії“.** Засїданє членів конкурсової комісиї для оцїнки повісти „Ярошенко“ відбуде ся з причини важних перепон аж в недїлю дня 19 н. ст. лютого о год. 12 в полудне в комнатах товариства „Просьвіти“ у Львові.

— **Часткова затьма місяця** припадає на день 19-го с. м. Місяць буде трохи менше як до половини закритий. Сю затьму можна буде видїти також і у нас в Галичинї. Для Львова припадає єї початок на 7 год. 29 мін., а конець на 9 год. 42 мін. вечером. Початок затьми можна буде добачити на горішнім березї місяця з лївого боку, а тїнь землї уступить ся з місяця з правого боку.

— **Репертуар руского театру у Львові.** Середа, дня 15 лютого, другий раз: „Дїти Ванюшина“, драма в 4 діях Найденова. В ролі Олексія виступить п. Захарчук. — Четвер, дня 16 лютого, послїдне представленє: „Наталка Полтавка“, оперета в 3 діях Котляревского і „Зальотнїки“, діло музичне М. Вербицкого.

Зі Львова переїде театр в пятницю до Бродів і ряд вистав почне там в недїлю дня 19 лютого виставою водевілю: „Свати Мусія“ М. Кропивницкого.

На студиї причин та наслїдків еміграциї Славян до Сполучених Держав північної Америки, вибирає ся, як доносить американьска „Свобода“, до Европи панна Емілія Ґрінє Бальч, асистентка професора економії і соціольогії в колєґії Вельслея (Wellesley). Між иншими має она студиювати також і Русинів. Панна Бальч вчила ся в Берлинї і Парижи та говорить крім по англїйски також і по француски і по нїмецки. То все гарно; але що тут студиювати, спеціяльно же Русинів? Причиною еміграциї певно що не гаразд, а нужда і все, що з нею вяже ся, а наслїдки — Америка або хоч би й Гонолюлю і такий конець, як ось тота нещаслива пригода, про котру на иньшім місци подаємо звістку також за „Свободою“.

гри в Парижи. Она дала свому діловодцеви, якомусь п. Даваль, кілька тисячів франків і вислала его до Монако. Бідачиско аж перепудив ся, коли приїхав до сего міста. В долинї над берегом застав він дві рибацкі хати, а на площи, де нинї касино, три пнї; їхати на дорозї вздовж берега була справедлива мука, так підкидало возом, а звідси треба ще було їхати в гору на ще небезпечнїйшій дорозї. Даваль найняв хату при площі, де стояла палата: пізнїйше перебудовано ту хату на „Російский готель“, а тепер служить той будинок за касарню для прибічної ґвардиї князя. Отже тут, в скромненькій сали уставив він два столи, один для рулєти а другий для „Трант е Карант (Trente et Quarante). В другій сали побіч відбували ся „концерти“, грало кількох музиків, що не могли знайти лїпшого зарібку, з Нїцци спроваджено кельнерів, а за круперів принято людий, котрих повикидали вже з инших нор. Кождий гість, який би й не був, мав тут вільний вступ. Хто входив, мусів купувати бляшані значки по два франки і они служили за вкладку при грі, а коли хтось мав то щастє, що єму ще лишило ся кілька таких значків, коли виходив, то міг їх знову виміняти на готівку. Коли в банку не було вже гроший, то гра кінчила ся. В скромних гостиницях і простих шинках, де навіть не застелювано столів, годї було сидїти, а хто привик був до вигоди, того хиба якісь чорти тягнули до Монако, куди він з Нїцци мусів їхати на простій рибацкій лодцї а відтак з берега лїзти в гору до міста, де не можна було анї добре поживити ся анї виспати ся в порядній, чистій постели. Не помагала нїчого навіть досить зручна реклама Даваля.

А Даваль умів робити своїй норі рекляму. Одного разу устроїв він був велике торжество в Монако і розіслав множество запрошень до найвпливовійших журналїстів і артистів а навіть і до француского правительства. З'їхало ся було 150 гостий а межи ними Альфонс Карр, різьбар Амурі Діваль, барон Базанкур і много инших загально звістних людий. На пирі для угощеня прибувших явив ся був і сам пануючий князь Кароль III. Торжество відбуло ся величаво; випито богато шампана, виголошено богато красних бесїд і тоастів на будучність краю, але успіху не було з того нїякого. Даваль стратив цїле своє майно і остаточно згинув в нуждї в шпиталї в Марсилії. Для Монте Карльо час був ще не прийшов.

По Давалю знайшли ся нові підприємці з великими надїями але малими грішми. Були то якийсь князь де Вальмі і якийсь бувший нотар, але підприємство не вело ся. Дім гри усунено з сусїдства княжої палати і перенесено до якогось старого дому в місті, котрий названо „домом ґенерала“ (Maison de General) і тут зробила ся з него справедлива нора грачів. Недалеко того дому гри була тодї мала каварня звана „під сонцем“. Тут сходили ся грачі, по найбільшій части авантурники з цїлого сьвіта, коли програли в рулєту послїдну двофранківку — така була тодї найменша ставка — і старали ся грою в карти витягнути один від другого послїдний гріш, щоби опісля ще раз попробовати щастя при рулєтї. Крадежі і розбої в місті були тодї на порядку дневнім. Крупери банку, котрі не мали що робити, волочили ся по місті та розглядали ся дальновидами по улици вздовж побережа або по мори, чи не побачать де нових грачів, що надходять де з охрестности або пливуть кораблем з Нїцци; робили зовсїм так, як давними часами розбишаки морскі, що розглядались звідси за своєю добичею. Коли надходили нові грачі, то они бігли зараз на своє місце і пускали рулєту в рух.

Тодї — а то було ще в 1859 роцї — місто було ще кріпостию і брами міста замикали на ніч. Варта забубнила і то був знак, щоби брами замикати. Хто при грі засидїв ся і не перестав вавчасу грати, не міг вже вийти з міста і мусів ночувати де в якімсь з готелїв, в котрих було дуже небезпечно, бо неодного чужинця, котрий мав гроші при собі, або обікрали, або таки зглядили зі сьвіта і трупа так запратали, що всякий слїд за ним пропав. Але бувало й так, що люди, котрих напала кортячка гри, лїзли по замкненю брам через скали і мури міста, щоби ще лиш дїстати ся до свого краю.

Тимчасом вість про Монако рознеслась вже була по сьвіті і грачі заїздили щораз частїйше, щораз численнїйше. Найтруднїйший початок а відтак якось вже іде. Здає ся, що у всїх підприємствах так буває, що перші підприємці, коли приступають до якогось нового дїла, звичайно тратять і аж другі або треті а навіть ще дальші зарабляють. Причина того може не так в самім предметі підприємства як в средствах до него. Досьвід учить, що в кождім новім підприємстві той має найбільші вигляди на зиск в нїм, хто може побороти і перебути всї перші трудности. До того треба очевидно великого капіталу. Длятого то у всїх зискових підприємствах перші підприємці, котрі впадуть на якусь щасливу гадку а не мають достаточно матеріяльних сил, щоби перебути і побороти всї перші трудности і перешкоди, тратять та банкротують і аж ті, що по них приходять, тягнуть зиски. Зовсїм природно, бо они приходять вже на готове. Так було й з домом гри в Монте Карльо.

По попередних підприємцях, котрі потратили свої гроші, знайшли ся нові, а то були якась панї Ґрівоа з Парижа і єї спільник Лефебвр. Они взяли в аренду дім гри в Монако і приступили до дїла вже з більшим капіталом. Они давали до банку при грі 30.000 франків, порядно убрані інспектори допильновували гри а справедливий пароход „Кароль III.“ перевозив гостий з Нїцци до Монако. Князь сам приходив раз що тиждня до салї, де відбувала ся гра і грав також, ставив чотири або пять малих ставок. До кількох місяцїв дорога до Монако була вже більше знана і приїзджали грачі з Марсилії, Ліону, Женеви і Турина. Слава таких місцевостий з домами для гри як Баден Баден і Гомбурґ причинила ся також і до підприємства в Монако, а француска поліция не робила нїяких трудностий, щоби дім гри недалеко Нїцци не міг розвинути ся. Небавком показало ся, що стара саля для гри вже за тїсна, що гостї не можуть в нїй помістити ся. Пан Лефебвр і панї Ґрівоа купили місце під будову

— **Нещаслива пригода.** Американьска „Свобода“ доносить: Николай Коземчак, родом з Беска, повіт Лїсько в Галичинї, пішов в ночи робити на „ректренї“ (мабуть тім тренї або поїздї зелїзничім, що возить камінє) а надійшов „інджайн“ (мабуть поїзд особовий) і сильно его покалїчив. Его відвезли до шпиталю в Джонставн в Пенсильвенїї, але він жив ще лиш 24 годин.

— **Ревізорів чужих кешень,** Симона Прессера, походячого мабуть з Козлова і Пойну Рехтера з Дрогобича, прихопили в четвер в Самборі на двірци зелїзничім. Они ревідували людем кишенї насамперед на торговици, а відтак перенеслись на зелїзницю. А що добре ревідували, показало ся з того, що при них знайдено готівку 254 корон і 83 сотиків. Пошкодований, що їхав поїздом з Самбора до Дорожева, може зголосити ся в Самборі до полїциї по свої гроші. (Так доносить Tyg. Samborsko Drohob.)

— **Утїк з вязниці.** Йосиф Ледвось, зарібник, лїт 40, з Пелкиня, повіта ярославского, котрий мав ще відсиджувати 4 роки, утїк оногди по полудни з вязниці при ул. Казимирівскій у Львові.

— **Чоловік з 39 жінками,** про котрого ми недавно доносили, ставав вже перед судом в Чікаго і там показало ся, що він по всій імовірности мав не 39, але аж 41 жінок. Коли его привезено до Чікаго, дожидала его вже на двірци і коло полїциї кількатисячна товпа людий. В полїциї поставлено ему до очий тоті жінки, з котрими він зовсїм законно оженив ся, але він зразу всему перечив. Наконець признав ся до 10 жінок і сказав, що в 1894 р. оженив ся два рази, опісля три рази, а в 1904 р. пять разів. Він каже, що називає ся Гох, а поправдї здає ся, що називає ся Шмід і єсть родом з Німеччини. Як вже звістно, знайдено при нім в пері аршенік, а він каже, що носив ту отрую при собі лиш длятого, що хотїв собі житє відобрати. Лїкарске доходженє однакож показало, що одна з его жінок, якась Вальрен, котра недавно померла, була отроєна аршеніком. В однім случаю, як слїдство показало, померла одна жінка, з котрою Гох був оженив ся, а він тодї десь щез. Одїж его знайдено на березї ріки і всї гадали, що він утонув ся. Але пастор, котрий его вінчав, набрав підозріня і зажадав відкопаня трупа жінки і розслїдженя причини смерти. Тодї показало ся, що труп був вже раз відкопаний і всї внутренности з него виймлені. Аж не хоче ся вірити, щоби такий зьвір в людскім тїлї міг по сьвітї ходити!

Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 13 лютого: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·60 до 8·75; жито 6·50 до 6·70; овес 7·30 до 7·60; ячмінь пашний 6·60 до 6·80; ячмінь броварний 7·— до 7·50; ріпак 10·60 до 11·—; льнянка —·— до —·—; горох до вареня 8·50 до 10·50; вика 8·50 до 10·—; бобик 6·90 до 7·40; гречка 7·50 до 7·75; кукурудза нова 8·50 до 8·75; хміль за 56 кільо 200·— до 210·—; конюшина червона 65·— до 85·—; конюшина біла 50·— до 62·—; конюшина шведска 65·— до 80·—; тимотка 25·— до 30·—.

Телеграми.

Відень 14 лютого. На нинїшнім засїданю палати послів промавляв пос. Ґаґенгофер і докоряв правительству тим, що оно не досить допильнувало інтересів рільництва при заключуваню торговельної угоди з Німеччиною. Дальше домагав ся бесїдник, щоби з Росиєю, Сербією та иньшими державами балканьскими не заключувано угоди ветеринарийної, а наконець заявив в справі відносин до Угорщини, що скоро не дасть ся заключити угоди з Угорщиною, то лїпше приступити зараз до роздїлу митового.

Відень 14 лютого. Німецка партия народна ухвалила нинї порозуміти ся з иньшими партиями німецкими, а відтак поставити в палатї послів внесенє в справі подій на Угорщинї і зміненої внаслїдок того ситуациї.

Берлин 14 лютого. „Nation. Ztg.“ доносить, що ґен. Трота мабуть вже в недалекім часї по заведню мира в середній і полудневій части африканьскої кольонїї верне до Німеччини. Скорше чи пізнїйше мусить прийти до борби з племенем Овамбо а до того треба великих приготовлень на поли комунікацийнім. По здушеню ворохобнї Гререрів і Вітбоїв Трота верне бодай на якийсь час, щоби взяти участь в тих приготовленях до нового походу.

Мадрид 14 лютого. Новий міністер справ заграничних Вілля Уріція відїхав до Відня, щоби вручити там письмо відкликуюче его зі становища амбасадора. Рівночасно новий амбасадор призначений для Відня, кн. Белє, відїхав до Відня.

Лїсбона 14 лютого. Нова палата послів складає ся з 113 послів правительственних, 33 консерватистів, 3 лїбералів, 2 независимих і 2 националїстів. Вислїд виборів в Лїсбонї і Опорто ще не звістний.

Петербург 14 лютого. „Наші Днї“ одержали друге упімненє.

Париж 14 лютого. Тутешне виданє „Ню-Йорк Геральда“ доносить, що безосновною єсть вість, мов би партия великих князїв заявила ся за заключенєм мира з Япанїєю.

Тульон 14 лютого. Социялїстичні товариства устроїли вчера похід по містї і демонстрацию против російского правительства. Они зібрали ся перед російским консулятом, де відчитано оклики; відтак пішли демонстранти до пристанї і протестували там против виїзду войска до французкої Індо-Хіни.

Білград 14 лютого. На вчерашнім засїданю скупштини президент міністрів Пашич відповідаючи на інтерпеляцию Рібаріча, заявив, що король стоїть строго на конституцийнім становищи. Конечність переведеня порівнавчої проби пушок мотивував Пашич критичним положенєм на Балканї і заявив наконець, що межи короною а правительством нема ніяких ріжниць. Пос. Рібаріч заявив, що тота відповідь не вдоволяє его. Повага Сербії терпить дуже внаслїдок відносин у войску і болгарофільскої полїтики правительства. Міністер війни відпер закиди що до войска і сказав, що не може стерпіти в армії ніякого офіцира, котрий би був невдоволений подією з дня 11-го червня 1903 р. (убитє короля Александра). Президент кабінету Пашич заявив, що годить ся вповнї на заяву міністра і додав, що хто жадає поставленя заговірників перед суд, домагає ся засуду Сербії. (Рішуча зміна становища Пашича. Гл. „Вісти полїтичні“).

дому гри на сусїдній горі, теперішнім „Монте Карльо. Тодї ґрунти тут були так дешеві, що ґраф Ґастальдї, теперішний посадник міста Монако, дарував був одному із своїх приятелів ґрунт, на котрім тепер стоїть готель „Бо Ріваж“ за один обід на 12 осіб. Внеодовзї опісля платив ся вже тут ґрунт по 400 до 500 франків за один квадратовий метр, а нинї платить ся вже о много дорожше. Лєфебвр і панї Ґрівоа почали вже були ставити новий будинок, аж нараз забракло їм гроший; будови не можна було докінчити, круперам не можна було нераз виплатити їх платнї і грозило велике банкротство. Тодї з'явив ся перший раз в Монако Франсоа Блянк.

То було в 1863 р. Блянк був підприємцем дому гри в купелевім місци Гомбурґ, де в коротким часї зробив величезний маєток. Кажуть, що він мав тодї 15 до 20 мілїонів. Розглянувшись в Монаку, зміркував він відразу, що се знамените місце для его підприємства, і він забрав ся до него зараз на великі розміри. Насамперед заплатив князеви готівкою 1,700.000 франків і обовязав ся виставити будинки вартости сім мілїонів та відреставрувати зовсїм княжу палату, а наконець взяв ще на себе платити всї податки в князївстві. За то дав ему князь концесию на дім гри на 50 лїт, а по тім часї, коли би не прийшло до відновленя контракту, мало все движиме і недвижиме майно дому гри перейти на власність князя. Блянк оснував тодї „Анонїмне товариство морских купелів і кружка чужинцїв в Монаку“, котрого акциями ще й нинї торгують на париській біржи.

Тепер зачали напливати капітали цїлими струями до міста, про котре ширший сьвіт ледви що довідав ся. Вартість ґрунтів в містї через десять лїт подвоювала ся що року. На горі побудовано величаве касино, а саму гору названо в честь князя Монте Карльо (гора Кароля). Перед касином, в котрім тепер стоять столи з рулєтами, вибудовано красний готель званий париским, котрий за житя Блянка був з того славний, що там можна було за 5 франків знаменито пообідати і пити тілько вина, кілько хто хотів. Побіч того готелю виставлено ще й другий, готель анґлійский, там, де нинї містить ся уряд почтовий. В першім роцї побудовано коло касина 10 красних домів, в другім 20, а в третім вже 50 і так довкола дому гри утворило ся нове місто.

Ще в тім часї, коли вела ся робота около приготовленя салї до гри, позакладано в Монте Карльо такі чудово красні городи, що других таких нема в цїлій Европі. В 1868 р. побудовано з величезним коштом зелїзницю з Ніцци до Монте Карльо. Що мусїла коштувати тота зелїзниця, можна зміркувати з того, що на ній, хоч она лиш 18 кільометрів довга, треба було зробити аж десять тунелїв. Тота зелїзниця звозила грачів тисячами з цїлої охрестности званої Ріверою. Доки не було зелїзницї, треба було навіть до Ніцци їздити почтою, або як то тодї у богатих людий було в звичаю, власними кіньми. Хто хотів їхати дальше до Монако, мусїв їхати возом по старім римскім войсковім гостинци, та по гостинци Наполеона I., а за таку подорож треба було иноді заплатити и до 50 франків. Хто хотів, міг такождж уживати старого парохода „Пальмарія“, котрого капітан, коли ему веремя було недогідне, або коли замало було пасажирів, відкладав їзду після своєї волї на другий або й на третий день. Блянк і тому зарадив, бо постарав ся о новий парохід „Кароль III.“, в котрім було місця на 600 пасажирів і котрий відходив вже дуже правильно. З Ніцци можна було за чотири до пять годин заїхати до пристанї в Монаку, а дорога вздовж чудово красного побережа була о много краснїйша як зелїзницею, котрою нинї лиш виключно їздить ся. З Монака до Ніцци вертало ся назад вечером о 11-тій годинї, а люди, що тодї їздили, не можуть ще нинї досить нарозповідати ся про прекрасні ночи та зьвіздисте небо і сьвітло місяця.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Ц. к. управ. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

у Львові.

Філії: в Кракові, Чернівцях, Тернополи. — **Експозитури:** в Станиславові, Підволочисках, Новоселици.

КОНТОРА ВИМІНИ

купує і продає всякі вартістні папери і монети по найдокладнійшім дневнім курсі, не числячи ніякої провізиї.

Біржеві замовленя

виконує ся під найприступнійшими условями і уділяє ся всяких інформаций що-до певної і користної

льокациї капіталів.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані цінні папери виплачує ся без потрученя провізиї і коштів.

БЕЗПЛАТНЕ ПЕРЕГЛЯДАНЄ

чисел льосів і инших паперів підлягаючих льосованю.

ОБЕЗПЕЧЕНЄ ЛЬОСІВ

перед стратою з причини вильосованя.

Депозитовий відділ

приймає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, бере до перехованя цінні папери і уділяє на них задатки.

☞ Надто заведено на взір заграничних інституций так звані

Сховкові депозити

(Safe Deposits).

За доплатою 50 до 70 К річно депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно а дискретно** може переховати своє майно або важні документи. В тім напрямі починив банк гіпотечний як найдальше ідучі заряджeня.

Приписи дотично сего рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 527).